

## מקורות נבחרים במחשבת ישראל חמ"ד חטיבה עליונה לשנת תשפ"ו

### לתכנית הבגרות הגמישה ולתכנית הרגילה

שימו לב: בנוסף למקורות המוצגים בטבלה זו, ישנו בכל פרק מקור נוסף מתוך חוברת "הוגי יהדות המזרח". [קישור לחוברת](#).

| נושאי הלימוד                                                           | תתי נושאים מתכנית הלימודים                                                                                                                                                                  | הצעה לרעיונות גדולים או שאלות גדולות                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | רשימת המקורות שלא ילמדו במסגרת המיקוד |
|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| <b>פרק ראשון</b><br><b>אדם מחפש את עצמו</b><br><br>מבוא: חיים ללא מטרה | יוני נתניהו, מכתבי יוני<br>הרב אלימלך בר שאול, מצווה ולב<br>ויקטור פרנקל, האדם מחפש משמעות<br>ר' הלל צייטלין, על גבול שני עולמות<br>מהר"ל, תפארת ישראל<br>הרש"ר הירש, פירוש לספר בראשית     | <ul style="list-style-type: none"> <li>האם משמעות הקיום שונה עקרונית על פי היהדות בין יהודי לגוי?</li> <li>מהם המאפיינים של האדם הגורמים ומאפשרים לו לחפש משמעות?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | מבוא - חיים ללא מטרה: יוני נתניהו     |
| מהי משמעות החיים?                                                      | רמב"ם, הקדמה לפירוש המשנה<br>רמח"ל, מסילת ישרים א, יט<br>הרב דסלר, מכתב מאלוהו<br>הראי"ה קוק, מוסר אביך<br>הרב יהודה ליאון אשכנזי (הוגי המזרח), שבת לה<br>מקורות להרחבה: אסתר קל, הרב רלב"ג | <ul style="list-style-type: none"> <li>מהי משמעות הקיום?</li> <li>מהי דמותו של האדם האידיאלי לפי כל אחד מההוגים?</li> <li>מה מגדיר את צלם אלוהים שבאדם על פי ההוגים השונים וכיצד הוא קשור למשמעות שכל אחד מעניק לחיי האדם?</li> <li>לאיזה גישות מרכזיות ניתן לחלק את דבריהם של ההוגים העוסקים במשמעות החיים?</li> <li>מהם הערכים העומדים מאחרי מציאת משמעות החיים אצל ההוגים השונים?</li> <li>מהו מקומן של המחשבה והרוח לעומת המעשים אצל כל אחד מההוגים הדן במשמעות החיים?</li> <li>האם וכיצד ספרי יעץ בני זמננו המנסים לסייע לאדם למצא משמעות בחייו, יונקים מהרעיונות של ההוגים השונים המופיעים בפרק?</li> </ul> | תוספת מקורות עמ' 28-29                |

|                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                |                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. מבוא - עמ' 32.</p> <p>2. חשיבות לימוד האמונה עמ' 33.</p> <p>3. רב סעדיה גאון (רס"ג) עמ' 36-38.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• האם מותר לחקור את האמונה?</li> <li>• מהם הסיכויים והסיכונים בחקר האמונה?</li> <li>• מה היחס בין לימודי אמונה לבין לימודי הלכה?</li> <li>• מהם הדגשים לגבי אופייה של ההעמקה בלימודי אמונה אצל כל אחד מההוגים? (מחקר פילוסופי/ עבודת המידות/ חובות הלבבות וכו')</li> <li>• האם ובמה השתנה מקומו של לימוד האמונה במשך הדורות?</li> </ul>                             | <p>מבוא</p> <p>ריה"ל, כוזרי</p> <p>ר' נחמן מברסלב, ליקוטי מוהר"ן</p> <p>רס"ג, אמונות ודעות</p> <p>רמח"ל, מסילת ישרים</p> <p>רבנו בחיי, חובת הלבבות</p> <p>הראי"ה קוק, מאמר הדור</p>            | <p><b>פרק שני</b></p> <p><b>אני מאמין</b></p> <p><b>חשיבות לימוד האמונה</b></p> |
| <p>4. ר' יוסף אלבו ספר העיקרים, עמ' 49.</p> <p>5. רש"ז מלאדי ספר התניא עמ' 50.</p>                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• כיצד אנו מגדירים את האמונה?</li> <li>• האם היהודי נבחן רק לפי קיום המצוות המעשיות או גם על אמונותיו?</li> <li>• מדוע ולפי מה נוסחו עיקרי האמונה אצל ההוגים השונים?</li> <li>• מהו היחס בין האמונה לבין ההבנה השכלית? (האמונה נוגדת את השכל? נובעת מן השכל? משלימה אותו כתחום נוסף?)</li> <li>• האם אמונה פירושה להאמין שבסוף הכל יהיה בסדר?</li> <li>•</li> </ul> | <p>בראשית טו</p> <p>ר' יוסף אלבו, ספר העיקרים</p> <p>ר' שניאור זלמן מלאדי, תניא</p> <p>האדמו"ר ר' שלום בער שניאורסון, ספר המאמרים</p> <p>רמב"ם, יג עיקרים</p> <p>החזון אי"ש, אמונה וביטחון</p> | <p>מהי אמונה?</p>                                                               |
|                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• באילו דרכים מגיעים לאמונה?</li> <li>• האם האמונה היא מולדת או נרכשת?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>תלמוד בבלי, מדרש העובר במעי אמו</p> <p>מדרש הגדול, חיפושי אברהם אבינו</p> <p>הרב דסלר, מכתב מאליוהו</p>                                                                                     | <p>כיצד מגיעים לאמונה?</p>                                                      |
|                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• האם האמונה בדרך התורה והמצוות אינה מכתובה את ביטול העצמי?</li> <li>•</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>הראי"ה קוק, אורות הקודש,</p> <p>אורות התורה</p>                                                                                                                                             | <p>אמונה ומימוש עצמי</p>                                                        |
| <p>הרב סולוביצ'יק, קול דודי דופק, עמ' 67-68.</p>                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• מהו היחס בין הפרט לכלל?</li> <li>• מהן הדרכים לשמור על הייחודיות של האני בתוך עולם התורה והמצוות והנאמנות לכלל?</li> <li>•</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                             | <p>הרב שמעון שקופ, שערי יושר</p> <p>ריה"ל, כוזרי</p> <p>הרב סולוביצ'יק, קול דודי דופק</p>                                                                                                      | <p>הפרט והכלל בעולם האמונה</p>                                                  |
| <p>יזהר סמילנסקי עמ' 84.</p> <p>8. הראי"ה קוק, מאמרי הראי"ה, עמ' 85.</p>                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• מהם הטיעונים המרכזיים שמובילים אדם לאמונה?</li> <li>• במה ייחודית הדרך האמונית של היהדות משאר הדתות?</li> <li>• במה שונה יהודי מגוי והאם אכפת לנו מגויים? (כוזרי, הרב שמעון שקופ, ואפשר להכניס מהפרק הראשון את</li> </ul>                                                                                                                                         | <p>ריה"ל, כוזרי</p> <p>רמב"ם, איגרת תימן</p> <p>הראי"ה קוק, למהלך האידאות ואיגרת תקנ"ה</p>                                                                                                     | <p>עם ישראל- מאמינים בני מאמינים</p> <p>חוויות ההתגלות בסיני כשורש אמונה</p>    |

|                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                   |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                                                                                              | <p>המהר"ל ור' הלל צייטלין<br/>לגבי הדברים שלכאורה<br/>משותפים לנו עם הגוי</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>האם אנו מאמינים בה' בגלל<br/>פלאי הבריאה או בגלל<br/>התגלותו בהיסטוריה?<br/>כיצד נאמין במעמד הר סיני כעמוד<br/>לאמונתנו למרות שלא נכחנו בו?</li> </ul>                                                                                                                                                                         | <p>הרב יוסף חיים מבגדאד<br/>(הבן איש חי), משלי הבן<br/>איש חי (הוגי המזרח)</p> <p>מקורות להרחבה: י'<br/>סמילנסקי,</p> <p>הרב קוק מאמרי הראי"ה</p> |  |
| <p><b>פרק שלישי</b><br/><b>"להיות טוב</b><br/><b>יותר" אמונה</b><br/><b>ומידות</b></p> <p>מה ההבדל<br/>בין האדם<br/>לבין בעלי<br/>החיים?</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>מה ההבדל בין האדם לבין<br/>בעלי החיים?</li> <li>מה מגדיר את צלם אלוקים<br/>שבאדם?</li> <li>האם בחלקים המשותפים<br/>לנו ולבעלי החיים, אנו אכן<br/>דומים?</li> <li>האם וכיצד יש לאדם בחירה<br/>בהתנהלותו בעולם?</li> </ul>                                                                                                                                                                                     | <p>אהרן קציר, בכור<br/>המהפכה המדעית</p> <p>רמב"ם, שמונה פרקים</p>                                                                                |  |
| <p>האם המוסר<br/>טבוע באדם<br/>מראשית<br/>היוולדו</p>                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>האם האדם טוב מטבעו או<br/>רע מטבעו?</li> <li>האם יש לשבור את המידות<br/>כחלק מעבודת הנפש? (שייך<br/>לעוד מקורות בחלקים<br/>הבאים)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>בראשית ו</p> <p>הרב נתן צבי פינקל<br/>(הסבא מסלבודקה), אור<br/>הצפון</p> <p>הרב יוסף יוזל הורביץ<br/>(הסבא מנוברדוק),<br/>מדרגת האדם</p>       |  |
| <p>דרכי<br/>התמודדות<br/>עם יצרים<br/>שליליים</p>                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>כיצד משפיעים עקרונות<br/>אמוניים על תפיסת החינוך?<br/>(מקורות נוספים בפרק זה<br/>ובפרקים אחרים)</li> <li>האם האדם טוב או רע<br/>מיסודו וכיצד תפיסה זו<br/>משפיעה על דרך<br/>ההתמודדות עם יצרים<br/>שליליים?</li> <li>האם האדם צריך לנהוג עם<br/>עצמו במדרגת ה"כובש"<br/>או ה"ישר"?</li> <li>מבין הדרכים של שבירת<br/>היצר והעלאתו, מה עוזר<br/>יותר לאדם בהטבת דרכו?</li> </ul>                              | <p>הרב קלונימוס שפירא<br/>(האדמו"ר מפאסצ'נה),<br/>חובת התלמידים</p> <p>הראי"ה קוק, מאמר הדור</p>                                                  |  |
| <p>מהו הקשר<br/>בין עולם<br/>האמונה ובין<br/>מידות האדם?</p>                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>האם ומהו הקשר בין<br/>האמונה ובין מידות האדם?</li> <li>האם וכיצד אמונתו של<br/>האדם משפיעה על רמתו<br/>האישית ומידותיו הטובות?</li> <li>מהו היחס בין המוסר<br/>הטבעי-אוניברסלי של האדם<br/>לבין התורה והמצוות?</li> <li>האם עם ישראל פטור<br/>מהתמודדות עם המוסר<br/>הטבעי כי המוסר האלוקי<br/>של התורה מבטל אותה?</li> <li>מה יש לעשות כשיש<br/>התנגשות בין המוסר הטבעי<br/>לבין המוסר של התורה?</li> </ul> | <p>הרב חרל"פ, מי מרום</p> <p>הראי"ה קוק, אורות<br/>הקודש</p> <p>הנצי"ב, העמק דבר</p>                                                              |  |

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>במה אמורה יראת השמים של האדם להשפיע על אישיותו, ומתי היא פסולה?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                            |
| גאוה וענווה       | <ul style="list-style-type: none"> <li>דברים ח</li> <li>אורחות צדיקים</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>מהי ההגדרה של גאוה וענווה?</li> <li>האם משמעותה של הענווה היא ביטול עצמי, חוסר ביטחון ושפלות?</li> <li>האם הגאוה היא מידה רעה שיש לעקור מכל וכל?</li> <li>כיצד ניתן להגיע למדרגת הענווה?</li> </ul> | <p>1. מבוא - סכנות הגאוה ספר דברים, עמ' 104.</p>                                                                                                                                                           |
| שמחה              | <ul style="list-style-type: none"> <li>"השמחה" סיפור</li> <li>השמחה בעולמו של המאמין</li> <li>מהר"ל גבורות ה' פרק ז</li> <li>הראי"ה קוק העונג והשמחה, אדר היקר</li> <li>הראי"ה קוק עין איה</li> <li>הרב אלימלך בר שאול, מן הבאר</li> <li>ר' נחמן מברסלב, שיחות הר"ן</li> </ul>                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>האם זו מצווה להיות בשמחה?</li> <li>כיצד מתגברים על העצבות?</li> <li>האם וכיצד השמחה מקדמת את האדם מבחינה רוחנית?</li> <li>כיצד אפשר להיות שמח למרות תחושת הכישלון של האדם?</li> </ul>               | <p>2. מהר"ל גבורות ה' עמ' 116.</p>                                                                                                                                                                         |
| אהבת ישראל והעמים | <ul style="list-style-type: none"> <li>שיר השירים</li> <li>"מה זאת אהבה?"</li> <li>הרב דסלר, מכתב מאלוהו</li> <li>אריך פרום "אמנות האהבה"</li> <li>דברים ו</li> <li>רמב"ם הלכות יסודי התורה</li> <li>רמב"ם הלכות תשובה</li> <li>ר' יוסף אלבו ספר העיקרים</li> <li>הרב אלימלך בר שאול מצווה ולב</li> <li>רבי שניאור זלמן מלאדי, תניא</li> <li>מקורות להרחבה: הרב יוסף דב הלוי סולוביצ'יק על התשובה</li> <li>אוריין מאיר, במעגלות החסידות</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>מה זו אהבה ואילו סוגי אהבות יש?</li> <li>כיצד ניתן להצליח לאהוב?</li> <li>האם יש לנהוג במידות טובות בכלל ובמידת האהבה גם כלפי הגויים?</li> </ul>                                                    | <p>3. מה זאת אהבה - עמ' 121.</p> <p>4. אריך פרום עמ' 123-124.</p> <p>מקורות להרחבה: הרב סולוביצ'יק עמ' 132.</p> <p>5. אוריין מאיר, עמ' 132 במעגלות החסידות</p> <p>6. הרב עוזיאל עמ' 133 מקורות להרחבה.</p> |

|                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                          |                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל,<br>הגיוני עוזיאל                                                                                                             |                                                                                                  |
|                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | הרב אליהו בן אמוזג,<br>ישראל והאנושות (הוגי<br>המזרח)                                                                                                    |                                                                                                  |
|                                                                                                          | מה היו התוצאות<br>ההיסטוריות של הבחירה<br>בעם ישראל לאורך השנים?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | נתן אלתרמן, "מכל<br>העמים"                                                                                                                               | <b>פרק רביעי</b><br><b>אמונה</b><br><b>בשעת</b><br><b>משבר</b><br><br>מבוא                       |
| 1. ספר ירמיה עמ'<br>138.                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>האם מותר למאמין לשאול שאלות?</li> <li>האם אמונה וביטחון בה' משמעם ביטול הרגשות הטבעיים של פחד, טרור וכלפי שמיא וקושי להתמודד עם הרע שבעולם?</li> <li>מה מצופה מהאדם המאמין לעשות כשהוא מתמודד עם מה שנראה לו כעוול?</li> <li>האם שאילת שאלות על הקב"ה בשעת משבר היא חולשה או שהיא חלק מהאמונה?</li> <li>מהן הדרכים של האדם המאמין להתמודד עם השואה?</li> </ul>                                                                    | בראשית יח<br>ירמיהו יב<br>איוב ב<br><br>בראשית לב<br><br>אברבנאל, פירוש<br>אברבנאל לבראשית לב<br><br>הרב אליעזר ברקוביץ,<br>"מאמרים על יסודות<br>היהדות" | האם מותר<br>למאמין<br>לשאול<br>שאלות?                                                            |
|                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>מהן דרכי ההתמודדות של האדם המאמין עם משבר?</li> <li>האם ולפי אילו תבחינים ניתן לחלק את הדרכים בהגות היהודית להתמודדות עם משבר לקבוצות מרכזיות?</li> <li>מהם הערכים המרכזיים שעומדים אחרי התשובות השונים של ההוגים לשאלת ההתמודדות עם הסבל בעולם?</li> <li>האם וכיצד ניתן ליישם את התשובות השונות שאינן מתמודדות עם שאלת הצדק האלוקי בשואה, בהתמודדותנו כמאמינים עם השואה?</li> <li>מה המשמעות של תפיסת הקשיים כניסיון?</li> </ul> | תלמוד בבלי, ר' עקיבא במיתתו<br><br>מלבי"ם, פירוש המלבי"ם לספר דברים "ה' אלוקינו ה' אחד"                                                                  | דרכי<br>התמודדות<br>של אדם<br>מאמין עם<br>משבר:<br><br>א. הטוב<br>והרע מאת ה'<br>ותכליתם<br>לטוב |
|                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>האם וכיצד ניתן ליישם את התשובות השונות שאינן מתמודדות עם שאלת הצדק האלוקי בשואה, בהתמודדותנו כמאמינים עם השואה?</li> <li>מה המשמעות של תפיסת הקשיים כניסיון?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                           | תלמוד בבלי, על אותו<br>שניצל מטיבעה בספינה                                                                                                               | ב. ראיית<br>המכלול ולא<br>רק את<br>המציאות<br>העכשווית                                           |
|                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>מה המשמעות של תפיסת הקשיים כניסיון?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | מדרש תנחומא, "ה' צדיק יבחן"<br><br>הרב בן ציון מאיר עוזיאל,<br>הגיוני עוזיאל (הוגי<br>המזרח)                                                             | ג. הקב"ה<br>מעמיד<br>בניסיון רק<br>אנשים בעלי<br>כוחות נפש<br>שיכולים<br>לעמוד בניסיון           |
| 2. ריה"ל ספר הכוזרי<br>מאמר שלישי הפיסקה<br>"הייסורים ככפרת<br>עוונות" (החלק הראשון<br>נשאר), עמ'<br>148 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ריה"ל, כוזרי                                                                                                                                             | ד. הקב"ה<br>מונע עוול<br>בבריא, אלא<br>שהאדם<br>בשכלו<br>המצומצם,<br>לא תמיד                     |

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                       |                                                     |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                       | מסוגל להבין את דרכי ה'                              |
|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | רמב"ם, מורה נבוכים                                                                                    | ה. רוב הרעות בעולם נגרמות על ידי בני האדם עצמם      |
|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | הרב יוסף דב סולוביצ'יק, "קול דודי דופק"                                                               | ו. האדם צריך לדעת כי לסבל יש משמעות וייעוד          |
|               | <ul style="list-style-type: none"> <li>האם הכפירה היא תופעה מודרנית?</li> <li>מהם הגורמים לתופעת הכפירה באלוקים?</li> <li>מהו מקומו של המוסר בהגדרת צלם אלוהים שבאדם ובחיינו?</li> <li>מהן השלכותיה של הכפירה באלוקים?</li> <li>האם ומדוע התפתחות המדע מובילה לכפירה?</li> <li>האם משבר האמונה הוא חלק מהתפתחות האמונה, או שהוא משבר שבדיעבד?</li> </ul>                                   | הרב שאול ישראלי, פרקים במחשבת ישראל רס"ג, אמונות ודעות                                                | משבר הכפירה והחילון: מבוא                           |
|               | <ul style="list-style-type: none"> <li>מהם התהליכים הנפשיים – רוחניים שעובר אדם החוזר בתשובה?</li> <li>האם כל אדם הוא בסופו של דבר חוזר בתשובה ומהם השלכותיה של תפיסה כזו?</li> <li>מהו היחס הנכון של האדם לעברו הבעייתי?</li> <li>באילו דרכים יכול זכרון העבר שלנו להשפיע על חיינו וכיצד כדאי לעצבו?</li> <li>מהן היתרונות במחיקת העבר הבעייתי שלנו ומהם הסיכויים שטמונים בכך?</li> </ul> | הרב שלמה יוסף זיין "אור או אור"<br>הרב יוסף דב סולוביצ'יק, על התשובה<br>ר' נחמן מברסלב, ליקוטי מוהר"ן | על התשובה                                           |
| מבוא עמ' 206. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | דברים ל יחזקאל לו תהלים קכו יחזקאל לו                                                                 | <b>פרק שישי</b><br><b>גאולה וימות המשיח</b><br>מבוא |
|               | <ul style="list-style-type: none"> <li>מה בין ימות המשיח לימים רגילים ומהן הנחותיה ומקורותיה של כל אחת מהגישות?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                 | רמב"ם, פירוש המשנה הקדמה לפרק חלק<br>רמב"ן, פירוש לספר דברים<br>מהר"ל, נצח ישראל                      | מהות ימות המשיח                                     |
|               | <ul style="list-style-type: none"> <li>היכן נוכח המשיח בחיינו ומהי המשמעות של הצפייה לגאולה?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                    | הרב חרל"פ, ממעיני הישועה                                                                              | מדוע עלינו לצפות לגאולה                             |

|                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                       |
|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| וּלְיָמֹת<br>הַמָּשִׁיחַ?                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ריה"ל, כוזרי</li> <li>הרב שלום נח ברזובסקי<br/>(האדמו"ר מסלונים),<br/>ההרוגה עליך</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• מדוע מי שמצפה לישועה<br/>ניצול מחבלי משיח?</li> <li>• מה חסר לנו היום שבגללו<br/>כדאי לצפות לגאולה?</li> <li>• מדוע הציפייה לגאולה<br/>נחשבת לאחד מיג עיקרים<br/>אצל הרמב"ם?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                       |
| סימני<br>הגאולה<br>ומאפייניה                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ויקרא כו</li> <li>יחזקאל לו</li> <li>תלמוד בבלי סנהדרין צח</li> <li>האדמו"ר הרב שלום בער<br/>מלויבאוויטש, קונטרס<br/>ומעין מבית ה</li> <li>הרב צבי הירש קלישר,<br/>דרישת ציון</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• האם ישנם סימנים לבוא<br/>הגאולה ומהם?</li> <li>• האם הגאולה מתרחשת<br/>באופן טבעי או ניסי?</li> <li>• האם גאולה טבעית היא<br/>מלכתחילה או בדיעבד?</li> <li>• מהי המחלוקת סביב<br/>השאלה אם סימני הגאולה<br/>מתקיימים בימנו?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>1. מבוא עמ' 194.<br/>2. סימני הגאולה<br/>ומאפייניה עמ' 205.</p>    |
| גאולה<br>ותשובה                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• הרב ישראל מאיר הכהן<br/>(החפץ חיים), ציפית<br/>לישועה</li> <li>הרב משה כלפון, גאולת<br/>משה (הוגי המזרח)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• מהו הקשר המהותי בין<br/>הגאולה לבין הכפירה<br/>והתשובה?</li> <li>• האם הגאולה תלויה<br/>בתשובה?</li> <li>• מה ההבדל בין גאולה<br/>"בעיתה" לגאולה<br/>"אחישנה"?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                       |
| האם מדינת<br>ישראל היא<br>ראשית<br>צמיחת<br>גאולתנו? | <ul style="list-style-type: none"> <li>• שלושת השבועות</li> <li>הרב יואל טייטלבוים<br/>(האדמו"ר מסאטמר), ויואל<br/>משה</li> <li>הרב אלעזר מנחם שך,<br/>מכתבים ומאמרים</li> <li>הרב מנחם מנדל<br/>שניאורסון מלויבאוויטש,<br/>הרבי מלובאביץ', שיחות<br/>האדמו"ר מנחם מנדל<br/>שניאורסון מלובאביץ'</li> <li>הראי"ה קוק, חזון הגאולה,<br/>אורות הקודש</li> <li>הרב בן ציון מאיר חי<br/>עוזיאל, הגיוני עוזיאל (הוגי<br/>המזרח)</li> <li>הרב צבי יהודה הכהן קוק,<br/>לנתיבות ישראל</li> <li>הרב יוסף דב סלוביץ'יק,<br/>קול דודי דופק</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• מהן שלושת השבועות והאם<br/>הן תקפות היום?</li> <li>• מהן הפרשנויות ההגותיות<br/>השונות שניתנו לתת לכך<br/>שמדינת ישראל קמה<br/>בזכותם של אנשים שפרקו<br/>עול מלכות שמים?</li> <li>• כיצד ניתן לחלק את ההוגים<br/>השונים לפי יחסם למדינת<br/>ישראל? (מן הסטרא אחרא,<br/>אין לה כל משמעות דתית,<br/>יש בה הצלה אך לא גאולה,<br/>ישועה)</li> <li>• האם הלאומיות היהודית<br/>היא חלק מהחלוקה<br/>המוכרת לעמים או שיש לה<br/>מאפיינים ייחודיים?</li> <li>• האם ומהי המשמעות לכך<br/>שעם ישראל הוא העם<br/>היחיד הכורך את הזהות<br/>הלאומית והיהודית יחד?</li> </ul> | <p>3. האדמו"ר<br/>מלויבאוויטש עמ' 206.</p>                            |
| פרק חמישי<br>אמונה,<br>תרבות<br>ויצירה               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• שמות לא</li> <li>הראי"ה קוק, אורות<br/>הקודש א, חדריו, איגרות<br/>הראי"ה קנח</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• מהו הערך של היצירה והאמנות בחיי<br/>האדם המאמין?</li> <li>האם האמנות היא "צורך שלא יגונה" או<br/>חלק מעבודת ה'?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• חשיבות<br/>העיסוק</li> </ul> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                             |                                                                    |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
|  | מדוע האמנות לא נתפסה בתודעה היהודית המסורתית כלגיטימית?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                             | באמנות וביצירה                                                     |
|  | <p>מהם מוקדי החיכוך שבין האמונה לאמנות וכיצד ניתן להתמודד איתם?</p> <p>כיצד קשורה התחייה הלאומית וגאולת עם ישראל ליחס לעולם האמנות?</p> <p>האם וכיצד הקונפליקט בין האמנות לתורה, והניסיונות להתמודדות איתו, מייצגים קונפליקטים נוספים, כמו בין התורה למדע, לפוליטיקה וכו'?</p>                                                                                                              | <p>הראי"ה קוק, הקדמה לשיר השירים</p> <p>הרב יחיאל יעקב וינברג, שרידי אש</p> | האמנות ככלי ביטוי לעבודת ה'                                        |
|  | <p>מהו העולם הבא ומהם מאפייניו?</p> <p>מדוע התורה לא מתארת את ייעדי הגאולה הניסיוניים של העולם הבא?</p> <p>כיצד משפיעה תודעת המוות על חיינו?</p> <p>מדוע יש מוות בעולם, והאם זה ישתנה?</p> <p>האם תורת הגמול של היהדות עוסקת בשכר בעולם הזה או בעולם הבא ומדוע?</p> <p>מהו ההבדל בין תפיסת העולם הבא של היהדות והאיסלאם?</p> <p>האם המטרה של היהדות היא גאולה בתוך העולם הזה או ביטולו?</p> | <p>ריה"ל, הכוזרי</p> <p>רמח"ל, דרך ה'</p> <p>רמב"ם, הלכות תשובה</p>         | <p><b>פרק שביעי</b></p> <p><b>החיים והמוות</b></p> <p>עולם הבא</p> |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | הראי"ה קוק, אורות הקודש                                                     | השחרור מיראת המוות ומשמעות החיים                                   |